СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДИЄВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 64. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. березня 1931. VOL. XXXIX. No. 64. Jersey City, N. J., Thursday, March 19, 1931. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ ВОКЕРА, МЕЙОРА НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Джан Гейнс Голмс, голова „Сіти Аферс Коміті", та рабін Стівен С. Вайс, заступник голови, внесли на руки говернора Рузвелта заяву, якою домагаються усунення Вокера зі становища мейора міста Ню Йорку.

Отсе домагання має бути оперте на фактах, яких не опубліковано, а з яких має виходити, що Вокер не надається на мейора.

Рабін Вайс заявив, що він особисто не має нічого проти Вокера й він не хотів би зробити йому ніякої кривди. Тому було би найкраще, щоби Вокер сам зрезигнував з уряду та пішов до бизнесу, який відповідав би його здібностям.

Покищо не знати, яке буде становище говернора щодо цеї справи. Правдоподібно стане на тім, що цю справу вирішить леґіслятура.

ЩЕ НЕ ЗНАТИ, СКІЛЬКИ БУЛО ЖЕРТВ КАТАСТРОФИ.

СЕЙНТ ДЖАНС (Нюфондленд). — З затонутого корабля „Вікінг" виратовано досі 108 осіб, які перевезено до „Горс Айленд". Між ними є капітан корабля, Абрам Кін мол. Бракує ще 34 особи. Ледолом „Сагона" виратував трох людей, які трималися переду затопленого корабля, що ще держався на поверхні води. Тими людьми були: керманич корабля, Кенеді, Генри Сарджент, приятель загинувшого Фриселя, і Клейтон Кінг, телеграфіст. Всі три були ледви живі. З корабля видно було ще кілька осіб на ледяних кригах, але запала ніч і годі було їх відшукати.

Трагічне в тій катастрофі ще й те, що Фрисель хотів саме брати на фільму корабельну експльозію, бо це було йому потрібне для образу. А тут сталася правдива драма, яку сам Фрисель переплатив життям.

ЗНОВУ ВИРИНУЛА СПРАВА ЕВОЛЮЦІЇ.

НЕШВИЛ. — Стейт Тенесі готов знову мати розголос у цілім світі, як у 1925 році, коли то вівся процес проти учителя Джана Т. Скопса зприводу його викладів у школі про теорію еволюції. Процес цей називали глумливо „малпячим", бо нібито ходило в нім про те, чи чоловік походить від малпи. Проти Скопса виступив був Вилієм Дженінґс Браєн, котрий помер зараз по засуді Скопса. Процес відбувався, як відомо, в місті Дейтон. Цілий світ писав тоді про це місточко, до якого вислано репортерів навіть аж з Лондону.

Тепер конґресмен Роберт Мурей, літ 28, адвокат з Гонтинґдон, вніс резолюцію, щоби знести заборону, якою заказується учити в школі про еволюцію.

Мурей каже, що „малпячий закон" осмішив стейт Тенесі перед цілим світом. Всюди уважають Тенесі за темний, фанатичний і назадницький кут. І тому, каже Мурей, треба цей закон змінити.

ЗА ЧИСТОТУ В ПУБЛИЧНІМ ЖИТТІ.

ВАШИНҐТОН. — Бейнбридж Колби, бувший секретар стейту, виголосив з нагоди свята св. Патрикія промову, в якій заявився проти корупції, котра деморалізує судівництво й ціле політичне життя. Колби каже, що коли придивитися заступникам у конґресі, то здається, що там кождий має свого заступника, а не має його тільки один „Вуйко Сем".

КАНАДА ПРОТЕСТУЄ.

ВАШИНҐТОН. — Канадійський уряд подає у своїй ноті в справі стрілянини прибережної сторожі на канадійське судно „Джозефін Д", що доходження виказали, що судно не знаходилося на одну годину віддалі від берега, та що стрілянина сторожі була незаконна.

Наслідком цеї стрілянини загинув капітан судна. Прибережна сторожа острілювала його як пачкарське судно.

НЕ ХОЧЕ ПРИЗНАТИСЯ, ЗВІДКИ МАЄ ГРОШІ.

НЮ ЙОРК. — Андру Дж. Мек Лолин втратив посаду полісмена, бо не хотів пояснити, в який спосіб міг він вложити на щадничу книжку на протязі двох літ $35,000, коли його платня виносила річно $3,000.

Мек Лолин є тим полісменом, котрий арештував у свій час Вивіян Ґордон за неморальне поведення. Вбивства Ґордон досі ще не розсліджено.

БУНТИ ПО ВЯЗНИЦЯХ.

ДЖОЛІЄТ (Ілиноїс). — В новій „Стейтвил" тюрмі панують від кількох днів заворушення вязнів. Навіть члени музики підняли бунт. Наслідки такі, що богато побитих і ранених вязнів повідставлювано до шпиталів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ ДЛЯ НЕГОРОЖАН.

НЮ ЙОРК. — На нарадах „Ню Йорк Перманент Конференс он Ейдж Секюриті" принято резолюцію, якою домагаються зміни закона про обезпечення на старість у той спосіб, щоби признати таке обезпечення і для негорожан, котрі мешкають у нюйорськім стейті 25 літ або довше.

БУХАРІНОВИ ВІДІБРАЛИ ТИТУЛ АКАДЕМІКА.

Пишуть, що Центральний Комітет комуністичної партії зажадав від теоретика ленінізму, Миколи Бухаріна, щоби він негайно зрікся титулу члена Російської Академії Наук у Ленінграді. Таким чином Бухаріна усунули остаточно з кола червоних диктаторів.

З ДІТОЧИХ ТРАГЕДІЙ.

Дочка віденського листоноша, Гільда Крест, дістала лише півріче шкільне свідоцтво і коли родичі докоряли їй, вона отруїлась. Нещасна Гільда мала тільки 14 літ.

СМЕРТЬ ВІДОМОГО МАЛЯРЯ.

В Мюнхені помер у 65-тім році життя відомий маляр Мартин Фаерштайн. Він вславився головно як творець картин на релігійні теми, а його ілюстрації біблії були відомі в репродукціях у цілім світі.

ПЯНИЙ МАШИНІСТ ПРИЧИНОЮ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

На транссиберійському шляху трапилася знову залізнича катастрофа. На стації Оловянная зударилися два особові поїзди, наслідком чого 8 осіб згинуло, а дуже багацько є ранених. Причиною катастрофи був пяний машиніст одного з поїздів.

НОВІ ВТІКАЧІ З УКРАЇНИ.

Останніми днями прибули з України: В. І. Бану, Анна В. Бану, С. К. Бану і Т. Н. Бану. Через Дністер проїхали саньми. Теж саньми прибули: Петро Павличенко, 45 літ; А. Павличенко, 22 роки; та Евген Павличенко, 42 роки. На пограничній точці Дубостар перейшов священик І. Турханело з жінкою.

ЛІКАРСЬКІ ПОРАДИ ЧЕРЕЗ РАДІО НА КОРАБЛЯХ.

Німецька почта започаткувала лікарську радіо-службу для подорожних тих кораблів, які не мають власного лікаря. Висилаюча стація знаходиться в Куксгафені. Кождий корабель, що має радіостацію, може жадати лікарської помочи. Чужі кораблі можуть звертатися за лікарською порадою в мові французькій, шведській або еспанській.

ХОЧЕ БУТИ АНГЛІЙСЬКИМ КОРОЛЕМ.

Якийсь Антон Ґал, з Гертфорд, в Англії, написав до короля Юрія лист, у якім виводить своє походження з королівської родини. Пише він дальше, що лише йому належиться бути королем Англії і тому він домагається, щоби теперішний король зрезиґнував в його користь, „якщо він хоче уникнути горожанської війни."

УКРАЇНСЬКА ГИДРА ПРИ РОБОТІ.

„Курентул" і „Кувинтул" обговорюють справу антирумунської пропаганди українських учителів, які мали вчити дітей, „що вони живуть на Україні". Додають ці дві газети, що в цій справі забрав з міністерства д-р Савчук-Савчук й до сьогодня їх не звернув. Названі газети жадають острого слідства і віддалення цих учителів зі служби. Ціла ця справа — підла провокація.

КАРТКИ НА ОПАЛ У РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ.

Наслідком великого браку опалу в Радянськім Союзі видано розпорядок, на підставі якого всі приватні доми, совітські фабрики і заведення дістануть спеціяльні книжочки, на котрі діставатимуть означену скількість опалу, і в котрих буде зазначено, яка пересічна температура має бути в даній льокалі. В Москві, Ленінграді, Нижнім Новгороді, Ростові над Доном і в Іваново - Вознесінську арештовано вже богато осіб, які не хотіли виконувати цього „опалового закона". Совітські власти видали теж розпорядок, на підставі якого гаситимуть в 24-тій год. в більших містах половину вуличних ламп.

ЕКСЕЛСОНА ОБКИДАЛИ ЯЙЦЯМИ ВДРУГЕ.

В суботу, 14. лютого, большевицький спаситель фармерів зазнав поновного, дуже „гостинного" приняття від тихже фармерів.

Того дня він мав мітинг під голим небом в Клайд, Алберта, бо салі йому відмовлено. Коли Екселсон пустився вихвалювати большевицький лад, фармери обкидали його від голови до стіп яйцями. Бідний Екселсон забув, що чемність вимагала би мітинг докінчити, і серед сміху фармерів утік, куди ноги понесли.

Як відомо, така сама історія з Екселсоном і яйцями мала недавно місце у Виллинґдоні.

ЗОЛОТА ГОРЯЧКА.

Хтось пустив вістку, що в Ливинстон Ривер Велей, непривітній гірській околиці, 85 миль на полудневий захід від Калґар, знайдено сліди золота. Вмить зїхалися з цілої Алберти проспектори і кинулися шукати золотого щастя. Не мало між ними є й таких, що на мінералах навіть не визнаються. Многі на конях, інші пішки, всі навантажені клунками і засмотрені в майнерське знаряддя, а навіть у звичайні молотки, сокири і джаґани, спинаються 8,000 стіп вгору і ночують серед холоду на полі. Правдивий від пошукувачів золота перед десятками літ в Каліфорнії. Та дотеперішний вислід розпаленої уяви такий, що досі ніхто не знайшов золота. Пошукування тревають далі.

650,000 ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ У СССР.

Визначний член ГПУ, що в останніх тижнях утік до Фінляндії, зізнав, що в концентраційних таборах СССР знаходиться згорою 650,000 політичних вязнів. В тому числі 74,000 жінок. Минулого року в зимі померло від голоду, зимна та заразливих недуг біля 70,000 вязнів.

КРІВАВЕ ВЕСІЛЛЯ.

В ряшівському повіті, в селі Леце, так добре забавлялися на весіллю в Яна Мазура, що Константин Бжушка пробив ножем 28-літнього парубка О. Ноздрина, який по дорозі в лічницю помер.

НАПАД КОВАЛІВ.

В Майдані, пов Калуш, двох ковалів, Р. Пшибило і К. Недзвецький, напали на Жида Гавслера Герша й, кинувши його на землю, насильно взяли в нього 107 зол. Оригінальних напасників арештовано.

НА ПОЛЬСЬКО-РАДЯНСЬКІМ КОРДОНІ.

Між Янковицями і Раковом над польсько-радянським кордоном знайдено трупа Михайлини Ковшиць, а біля неї її мертву дитину. Виявилося, що Михайлина Ковшиць утікала з Радянщини до Польщі і большевицька сторожа застрілила її. Мала дитина, залишена біля трупа матері, померла з голоду і від морозу.

РІЧНИЦЯ ПІРВАННЯ ҐЕНЕРАЛА КУТЄПОВА.

В січні ц. р. минула перша річниця сензаційного пірвання ген. Кутєпова. В звязку з тим паризька московська газета „Возрожденіе" обговорює історію цього пірвання і підкреслює, що дипльоматичні огляди, особливож нехіть до загострення відносин з большевицьким Союзом з одного боку і ексториторіяльність радянських інституцій, до котрих провадили всі нитки слідства, з другого боку, не дозволяли французьким властям як слід виянити цей ганебний вчинок московських чекістів. — Вкінці „Возрожденіе" накликує московську еміґрацію до обєднання, бо тільки під тою умовиною еміґрація має хоч і на чужині можливість добитися знову до „єдиної і неділимої". Справді, горбатого й могила не виправить.

І НИНІ ТРАПЛЯЮТЬСЯ ЗАЛЮБЛЕНІ.

Альфред Гелін і Раймонда Верон, обидвоє молоді люди зпід Парижа, любилися щирою і глибокою любовю. Альфред Гелін був хорий на груди і тому родичі дівчини не позволили їй вийти за цього хлопця заміж. Молода пара, не маючи сил розлучитись, рішила згинути: він застрілив кохану дівчину і стрілив собі в голову. Вона вмерла, а він тільки осліп на очі, бо куля перервала йому очні нерви і більш нічого. На днях сліпого вбивника судили. Він сам просив, щоби його покарали смертю, бо він хоче піти до могили за Раймондою, але суд визнав його хорим і післав до санаторії лікуватися, вважаючи, що за вбивство дівчини він вже досить покараний тим, що осліп.

САГАРА НЕ ВСЕ БУЛА ПУСТИНЕЮ.

Французька наукова експедиція вибралась автомобілями в глибину Сагари і серед таємничих гір Гоґар найшла руїни доісторичних міст та сліди великої цивілізації. Взагалі стверджено, що ця величезна пустиня була колись урожайною і заселеною країною і тільки пізніщі атмосферичні й геольоґічні причини змінили Сагару в мертву пустиню.

ППС-ЛІВИЦЯ — НЕЛЕҐАЛЬНА ПАРТІЯ.

Міністер внутрішніх справ видав розпорядок, який признає нелеґальною партією ППС-лівицю. Внаслідок цього в варшавському воєвідстві замкнули богато льокалів тієї партії.

БИК ЗАБИВ ГОСПОДАРЯ.

З Варшави повідомляють, що в селі Пястки трапився страшний випадок. Коли господар Янковський увійшов до стайні зі сіном, бик, який там знаходився, кинувся на нього. Нещасний господар згинув під ногами розшалілого звіряти.

ПОЛЬСЬКА ІНТРИҐА В ЛІЗІ НАЦІЙ

ЛОНДОН (Англія). — Ґазета „Манчестер Ґардіен" доносить, що Ліга Націй відкинула петицію української посолки до варшавського сойму, Мілени Рудницької. Ця петиція була найліпшою й найдокладнішою серед усіх петицій, котрі подано в справі пацифікації Галичини.

Натомісць Ліга Націй вибирає до розгляду найслабші українські петиції. Очевидно, тут ділає якась польська інтриґа, що старається обнижити вартість українських петицій та ослабити обтяжуючий матеріял проти польського уряду.

ВИБУХ БОМБ У ЮГОСЛАВІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Під трома міністеріяльними будинками й під будинком воєнної академії вибухли чотири бомби. Деякі будинки значно ушкоджені. Тепер ще годі сказати, ким підложені ці бомби: чи противниками диктатури, яку встановив король Александер, чи може якимись національними групами, незадоволеними з національної політики Сербів супроти інших народностей.

Відомости, які доходять сюди, кажуть, про можливість навіть загального повстання в Югославії не лише проти диктатури, але й проти самого короля. Кажуть, що Хорвати в Загребі врядили великі протисербські демонстрації. Доказом напруження в Югославії може бути навіть те, що хорватські лідери-втікачі, які тепер проживають у Відні, ввесь час знаходяться під охороною своїх прихильників. Це тому, що нібито югославське правительство склало реєстр тих утікачів Хорватів, яких мають убити його агенти.

У всякому разі годі сказати з певністю, що тепер робиться в Югославії, бо правительство завело сувору цензуру на телеґрами й листи.

БІЛГОРОД (Югославія). — Під трома будинками міністерств вибухли три бомби, які спричинили певні шкоди будівлям. Четверта бомба, що була положена перед будинком воєнної академії, вибухла тоді, як майор Рекулов готувався приступити до її розгляду. Майор Рекулов тяжко поранений і знаходиться при смерти.

В урядових колах кажуть, що ці бомби мають демонстративний характер. Але ще годі сказати, ким вони підложені. Можливо, що це діло рук Хорватів, а не виключене також, що й Македонців, які мстяться за переслідування їх на сербсько-болгарському кордоні.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ СТАНЕ МІНІСТРОМ.

ЛОНДОН (Англія). — Мек Донелд хоче запросити до складу свого уряду лідера ліберадів, Ллойда Джорджа. Він мав би обняти становище міністра праці. На цьому становищу Ллойд Джордж мав би змогу переводити в життя свої пляни допомоги безробітним та вратування по власним рецептам робітництва від економічної кризи.

Тепер Ллойд Джордж увесь час нападає на уряд Мек Донелда за невміле розвязання цих найтяжчих в цю пору для Англії проблєм. Разом з тим Мек Донелд хоче поставити на голосування в парляменті питання довіря його урядови. Це ризиковний крок, який може привести до повалення робітничого уряду й до нових виборів в Англії.

РИКОВ ЗНОВУ В ЛАСКАХ СТАЛІНА.

МОСКВА (СССР).—Всеросійський зїзд рад вибрав до виконавчого комітету рад Рикова, Бухаріна й Томського. Це значить, що між Сталіном та лідерами „правої" опозиції наступило примирення. Також вибрано до центрального комітету рад ґенерала Блюхера, про якого арешт недавно сповіщала закордонна преса.

Зїзд рад ухвалив завести в колективних сільських господарствах акордову працю. Отже тепер в Росії скрізь заводиться потогонна система на зразок американської системи „піс ворк".

БОРОТЬБА З КОМУНІСТАМИ В КИТАЮ.

ШАНҐГАЇ (Китай). — Ґенералісимус Кай Шек майже закінчив свої приготовання до активної боротьби з комуністами в провінції Кіянґзі й Гупе. В цих двох провінціях він числить комуністів на 300,000, узброєних одною рушницею на кождих 4 людей. Цими днями розпічнеться активний наступ військ кантонського уряду проти комуністів.

КАНТОН (Китай). — В армії викрито велику комуністичну змову. Арештовано кілька соток старшин армії. 73 старшин уже розстріляно, а ще багато стоїть перед судом, який очевидно ще більше людей пішле на смертну кару.

Викрити змову пособило повстання в одній дивізії, яка стояла на залізничій лінії Пекінґ-Ганков. Дивізія почасти обезброєна, а почасти приєдналася до комуністичних банд.

АНГЛІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ МОРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛОНДОН (Англія). — Сюди прибув американський сенатор Двайт Моро. Він з двірця направився прямо на конференцію з міністром Гендерсоном. Моро має вести переговори з Англією в справі доповнення й змінення англійсько-американського воєнно-морського договору в звязку з тими змінами, які викликують французько-італійське порозуміння і включення тих двох держав до загально воєнно-морського договору.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В БОРОТЬБІ З ДЕМОРАЛІЗАЦІЄЮ

Протестантські церкви Ню Йорку повели спільну акцію, щоби домагатися від леґіслятури чи ґовернора зарядження слідства над діяльністю ріжних департаментів міської адміністрації. Домагаються вони теж і слідства над мейором Вокером, бо закидають йому недбальство в толерованню корупції, ґрефтярства й інших злочинів, які тепер звикли звязувати з адміністрацією міста Ню Йорку.

Минулої неділі протестантські проповідники, а теж і жидівські рабіни, виголошували по церквах і синаґоґах на ту тему проповіди і взивали вірних до попертя їх домагання.

Католицька церква не прилучилася до цеї акції. В кардинальській канцелярії дано заяву, що католицька церква не мішається до політики, та що влада має доволі сили, щоби направити лихо, якщо воно є.

Мабуть у звязку з тою заявою заговорив на проповіди один з протестантських проповідників і теж заявився за невмішування церкви до політики. „Але, заявив провідник," я вірю в релігію в політиці, й тому саме домагаюся слідства, бо хочу знати, чи дійсно діються такі страшні речі, про які всі говорять".

Дуже можливо, що акцію в справі слідства над демократичною адміністрацією міста розпочато з політичних впливів, що це робить одна партія проти другої, що це одні політикери хочуть висадити других з добрих джабів і впливів. Все те є можливе. Але позатим не є можливістю, а дійсністю, що раз-у-раз викриваються у Ню Йорку нові скандали, які підкопують довіря загалу до законів і влади. Каналові процеси виказали обкрадування міста на десятки міліонів. Засуджені за хабарництво судді підривають усяку віру в суд і справедливість. Молочні скандали дають доказ бандитизму, який контролює довіз найконечніших засобів поживи. А злочинство, поповнюване ґрефтярськими полісменами на невинних дівчатах, доводить до цілковитої моральної руїни невинних людей. А це все є факти, на які вже є судові оречення.

З кардинальської канцелярії виступлено в своїм часі проти деяких театральних вистав у Ню Йорку і домаганося заведення гострішої цензури, бо ці штуки деморалізують людей. Та не меньше деморалізуючими треба вважати й вище згадані скандали. З аморальною штукою лекше публиці боротися. Вона її може збойкотувати. Але що зробити з продажними судами, полісменами і т. п.? А далі, хіба ширена ними деморалізація є меньша від невідповідної театральної вистави?

О. С.

НАДВІСЛЯНСЬКІ СИРЕНИ

Не удалися всякі обіцювання урядової преси. Скоро ціла опінія польська (і не польська) довідалася про поражку Залеського в Женеві. По Берестю і пацифікації тяжко було перечити німецьким обвинуваченням про виборчі надужиття на Шлеську. Отже мусів до них Залеський признатися, покутуючи за чужі гріхи; мусів обіцяти укарати винних, на будуче „поправитися", ну і здати справу в маю Лізі Народів, як він з того всього вивязався. Нас те все цікавить настільки, що в маю має прийти на розгляд Ліґи українська справа в Галичині.

І ось, в межичасі, між одною женевською поражкою і другою, теж немилою, сесією в Женеві, стараються деякі кола урядового табору позискати прихильність Українців. В соймі говорив 23. II. с. р. „спец" санації від справ українських, Т. Голуфко: „Або ви, Українці, є льояльні горожане держави і тоді богато річей, ще неполагоджених досі, буде полагоджено. Або — ви ідете до Женеви, ну, то не дивуйтеся, що суспільність польська займе супроти ваших, хочби й слушних жадань — відпорне становище"... Мовляв, пустіть з рук єдину, що маєте зброю, а тоді, як будете з голими руками, ми вже вам обіцяємо всякі ласки...

А вслід за тим — притишені заяви Славка і інших членів кабінету, що винні будуть покарані, про „співпрацю", не їдьте лише до Женеви, і — звільнення з тюрми д-ра Д. Левицького, Целевича, легкі вироки в процесах проти українських послів (Кохана, Біляка) і інш.

Що криється за сими голосами надвіслянської сирени? Чи можна з ними поважно числитися?

Гадаю що ні. По перше, що це значить — будьте льояльні, а тоді дістанете богато з того, чого вам тепер не дають?

От волинські українські льоялісти (Петі, Певні і інші) — були й є льояльні аж до упідлення, до Женеви не їдуть, на кождім кроці балакають тільки про мирне співжиття з Поляками, в своїй пресі на перших сторінках портрети маршала містять, і що? І нічого! Одну школу за другою Українцям відбирається, в тюрми вандрують сотки Українців на сотки літ за дурниці, ґімназій не удержавлюють, кооперації чинять всякі перешкоди. При чім жеж тут льояльність чи нельояльність? Чи її дотримувати, чи ні—все одно: український елемент будуть нищити...

На щож тоді оті залицяння? Чи вони дійсно поважні? Чи дійсно Женева переконала варшавський уряд, що політику меншостий треба змінити, зробити їм полекші?

Гадаю, що ні. Гадаю, що не булоб ані тих звільнень з тюрми деяких послів (інші сидять досі), ані „оферт" речника санації Голуфка, колиб не стояла перед нами та майська сесія Ліґи Народів. Перед останньою сесією в Женеві бухнула вістка, що Чехи дають Закарпатській Україні автономію. Счинився ґвалт, польська преса образилася, що Чехи підтримують український сепаратизм на шкоду Польщі, українська — втішилася... Але ось минула женевська сесія — і з автономією тихо, нічого вже про неї не чутно! Показалося, що перед зборами Ліґи хотіли виробити собі Чехи „добру марку" й охоронитися від закидів, що їх робили Польщі за її меншостеву політику... Щось подібне тепер хоче зробити Голуфко і санація. Поманити якимись ближче неозначеними обіцянками, виманити заяви льояльности, а може й примусити Українців не виступати в Женеві, а коли вже виступати, то в „поєднавчім дусі", щоб, коли прийде сесія Ліґи — прийти і сказати: „Ось бачите, ми вже погодилися, наші меншости вже льояльні, чогож має Ліґа мішатися в наші внутрішні справи?"

Тоді Ліґа успокоїться, не займатиметься „пацифікацією", а коли Українці прийдуть по маю до Голуфка згрошевити видані векслі, то дістануть замісць них — нові обіцянки, а може нові погрози...

Так представляється справа. І тому не віриться в щирість заяв санації, ні її оферт. Це все, аби виграти час і „одурити Русина".

Булиб ми кепськими політиками, колиб дали себе на такі примітивні посунення злапати. Українська справа не є внутрішня справа тої чи іншої держави. Вона є справа міжнародня, а покищо Ліґа Народів це єдине форум, де, як справу міжнародню, можемо її порушувати. І за ніякі обіцянки не повинні ми дати собі видерти ту зброю з рук.

ПОМІЧ ПОЛІТИЧНИМ ВЯЗНЯМ

Пояснення в справі ліквідації Комітету Помочі Політичним вязням.

Комітет Помочі Політичним Вязням, який істнував від часу розвязання Українського Горожанського Комітету і який довший час узнавала влада (навіть і поліційна), поліція після збірки, підчас панахиди по бл. п. Бесарабовій ще минулого року розвязала.

Після того засновано Український Добродійний Комітет і роблено всякі заходи задля його леґалізації. Коли оконечно виявилося, що адміністраційна влада не згодиться на леґалізацію того Комітету ані на заснування статутового Товариства, рішився я, порозумівшись з членами Комітету, в характері моїм як адвоката, переняти на себе всю діяльність для допомоги політичним вязням.

Від довшого часу нема вже ніяких засідань ані нарад Комітету, не заряджується ніяких збірок для Комітету, а до помочі в моїй роботі маю платну канцелярійну силу.

Всяку мою діяльність виконую виключно в законних межах, оскільки на це дістаю дозвіл компетентних суддів і управ вязниць і очевидно в міру фондів, які на мої руки з добровільних дарів впливають. Є це переважно дари наших братів з Америки, а в малій части датки родин або знайомих вязнів. Та вони такі невеликі, що дуже часто треба кредиту для заспокоєння найконечніших потреб вязнів.

На всі приходи і розходи веду докладні записки, які можу кождому предложити.

Перед кількома днями перевела поліція у мене й у інших осіб, котрі давніше займалися справами Комтету, ревізію, при якій забрано книжку рахункову і кореспонденцію.

Всеж таки я подаю політичним вязням як адвокат і дальше всяку законом дозволену поміч. У моїй діяльности може мене засуспендувати виключно тільки Адвокатська Палата у Львові.

Подати мушу, що справами політичних вязнів займаюся безперервно від вибуху світової війни, від часу перших арештовань, що їх переводила австрійська та російська влада.

Д-р Стефан Федак,
Львів, Галичина.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—o—

ПОДЯКА „СВОБОДІ".

Складаємо Вам щиру подяку за те, що помістили нашого листа з села Германова. Подаємо, що ми хотіли його помістити в часописі „Українські Щоденні Вісти", але редакція не приняла. Казала, що там забогато написано, а того всього вже було досить і людей вже не цікавить, що там було під польським ярмом. А ми думаємо, що це таки повинно нас далі цікавити. Ми далі повинні читати про те, що виправляють Ляхи на наших рідних землях. Ми далі повинні читати про те, як наш брат на селі береться до оборони проти ляцького наїздника, бо це підносить нашого духа і радує нас, що наші браття не піддаються.

Отже знайте, товариші односельчани, що „Українські Щоденні Вісти" не хотіли нам цього листа помістити, а казали нам повибирати деякі місця. А ми хотіли, щоби Ви знали цілу правду, як там дійсно є у нашім селі. „Свобода" передрукувала цього листа в цілости в числі з 16 березня і ми їй за те щиро вдячні.

С. Сікора,
Г. Штоґрин.

—o—

ХТО БУЛИ ПЕРШІ ІМІҐРАНТИ З ГАЛИЧИНИ.

Читав я кілька чисел часопису „Лемко", та й терпеливости не стає, щоби не відповісти. Пише один дописуватель: „Чи ті Лемки, що виеміґрували до Америки перши були Українцями?", такий наголовок. Дальше доводить, що ніхто пятьдесять літ тому не знав нічого про Україну і що ті перші іміґранти не були Українцями. Я перечу сьому, бо вони були Українцями, і ще декотрі з них жиють.

Пятьдесять літ тому, то є в році 1880, виеміґрували з села Фльоринки: Іван Мадзелян, Михайло Ювнак, Ілько Вільчацький (ще жиє у Wolf Run, Ohio). А що скажете про Алексія Шаршоня з села Мушинки: чи не Українець він, головний касієр тодішнього Little Russian Union of America? А що скажете за Юрія Хиляка з Олифант, Па., бувшого також касієра, а що Іван Ґлова з Завадки, Юліян Кописцянський, що його син є адвокатом в Ню Йорку, Радик з Полян — син адвокатом в Ню Йорку, а Теодозій Талпаш з Лабової, головний предсідатель тодішнього Союза, Худинця й Демчко з Ганчови? Всі ті люде приїхали до Шамокін, Па. Чи „Лемкові" невідомо, що то одиноке місточко в Злучених Державах, що там тільки Українці були і є, а не жадні „кацапи" чи москвофіли. Там оснувався перший Союз, котрого названо Little Russian, а тепер він називається Український Народний Союз.

Отже дуже дописувателі помилилися, що перші іміґранти не були Українцями. Правда, що кожда лисиця свій хвіст хвалить, але тут нема куди правди подіти. Я вже 45 літ в Америці й почувався ще в той час Українцем, коли приїхав сюди й тепер є ним. Русини з „Лемка" можуть називати себе чим хочуть, але вони ніколи не можуть доказати, що перші іміґранти не були Українцями.

Старий Лемко-Українець,
Геркімер, Н. П.

КОНЦЕРТ ПЯНІСТКИ О. НАЗАРЕВИЧ.

Справлення похибки: В „Свободі" з 18. березня подано, що концерт пяністки пані Назаревич „відбувся" дня 21. березня, а має бути „відбудеться" дня 21. березня в Тавн Гол, в годині 3. пополудні.

В Будзиновський.

НЕ ЗНАЛИСЯ Й ЛЮБИЛИСЯ

(Оповідання).

(3)

— Я, учитель, що почтою їхав до сусідного села. Почта застрягла в болоті і далі поїдемо аж завтра. Я прийшов до вас питати, чи в селі хто не приняв би мене на нічліг.

— Що ви мені торочите? — замітив голос з середини, висуваючи на двір руку з засвіченою ліхтарнею. — Почта їде гостинцем, не нашими полями. Аби який дощ, то на гостинци нема такого болота, щоби віз аж застряг і не міг рушитися.

— Перед вашим селом вода підмулила міст і вартівники справили почту на ваші поля.

Придивившися крізь двері при світлі ліхтарні, господар побачив, що подорожний не подобає на „махабунду", отже відхилив двері дорешти і попросив до середини. Пішов з ним до пекарні, де на припічку ще горів огонь, на огни стояв триніжок з горшком. Старий, сивий господар казав гостеви скинути з себе мокрий одяг і розвісити його коло печі, щоби висох. Запевнив його, що вже ніхто не прийде.

— Моя хата — розказував — за селом. Жінка пішла ночувати до замужної доньки в селі, бо щось нездужає. За те до мене прийшла внучка. Але вона це могла знати, що так пізно дістанемо гостя, отже вже давно пішла спати до світлиці. Як би не те, що вона вже спить, була би вам там постелила.

Боргун щасливий, що бодай під дахом і вже так не мокне, відповів, скидаючи з себе маринарку.

— Як ви такі добрі і приймаєте мене на нічліг, то я й в сінях просплюся. Я не з панів. Я також хлопська дитина, не випещена в перинах.

— В сінях не будете спати і я не буду. Місця і постелі є досить для нас обох, але всетаки будете мусіли спати тут в пекарни, бо в світлици спить дівчина, моя внучка.

— А ви маєте де спати?

— В світлици є ще одно ліжко. Внучка не буде дуже вдоволена, бо я дуже голосно хроплю, але мусить вибачити. Зрештою воно молоде, сон має добрий... Стягайте штани, та закиньте ось тут, на жердку коло печи. Я не дівчина, ні молодиця, щоб вам соромно було... А може ви голодні? Є готова кулеща і спарене молоко.

Боргуна не треба було довго просити, бо справді був голодний. Старий постелив на тапчані. Зїли вечеру, господар пожелав гостеви доброї ночи і пішов до світлиці. Боргун ляг спати і зараз всну. Він привик був рано вставати, бо перед школою все ще доучувався. Отже й тепер встав дуже рано. Господар увійшов і побачивши, що гість вже встав і одягнений, запросив його до світлиці на снідання. Пішов за господарем. В світлици був тільки накритий і заставлений стіл. Боргун здивувався, побачивши тут каву. На столі з одного боку стояла миска кулеші і горнець молока. З другого і третого боку стояли горнятка кави, між ними хліб і цукор. Господар промовив:

— Для мене кулеша, для вас і внучки кава. Хіба, що й ви волите кулешу. Внучка зараз прийде з маслом. Дівчина увійшла, поставила масло на столі і спаленіла, неначе би вся кров ударила їй до лиця. Боргун поблід. То була та дівчина, за котрою він у місті так бігав.

Перша отямилася дівчина. Попросила гостя сідати за столом і сама сіла, та стала мастити собі хліб маслом. Всі троє їли мовчки. Коли скінчили, Боргун не знав, що тепер йому діяти: чи подякувати за нічліг і снідання тапускатися пішки в дальшу дорогу, чи може розпочати з дівчиною яку розмову. Мовчав, бо не знав, як зачати. Але вона сама потягла його за язик.

— Ми мабуть вже знаємося з видження. Я вас дуже часто бачила на вулици, коли йшла до кравчихи, або від кравчихи. Бачила так часто, що мусіла замітити вас і затямити собі.

— А я... не пригдую собі, щоби вас коли бачив — Боргун ледви вибовтав, брешучи.

Дівчина розсміялася і стала його дразнити.

— Очевидно. Бо ви мабуть що днини бігали попід вікно якоїсь любки і задивлені лиш у те вікно, не бачили нікого на вулици.

— Я там жадної любки не мав і не маю. — Боргун став боронитися.

— То чогож ви туди так часто ходили, коли туди не було вам подорозі ні до школи, ні до хати?

Дівчина прикусила язика, бо тим зрадилася, що знає, де була його хата. Він не похопився, бо тільки думав, як відповідати, щоби не осмішити себе. Коли мовчав, дівчина далі допікала йому.

— Кажете, що не маєте жадної любки. А я вам кажу, що маєте їх більше, як одну; більше як дві. Бо ви майже що днини робили променади на кількох вулицях: на тій, де я мешкала, на тій, де кравчиха, і на тій, що між тими двома вулицями. Мабуть на кождій з тих вулиць мешкає якась, котру ви хотіли бодай у вікні побачити... або давати якісь знаки. Ви мабуть мали не одну ще й на инших вулицях, якими я не ходила, отже не могла бачити вас. Дуже погані ті паничі. Вони все по кілька дівчат нараз баламутять!... Дідуньо казали мені, що ви йдете на професора до нашого села. Чи ви й там будете бігати за кількома дівчатами нараз?

— Чого ти, Настуню, пана професора чепилася?! — дідо гукнув. — Ти так, неначе би люта була за те, що він за тобою не бігав і на тебе взагалі не дивився.

— Деж би пан професор дивився на таку як я. Він був семинарист, вчився на професора, я ходила до кравчихи вчитися крою і шиття. Я знала і знаю, що я йому не рівня... була і є.

Дівчина, ввесь час підсміхаючися, вдивлялася в гостя. Він бачив, що мовчати не можна, отже аби щось сказати, спитав:

— То ви в місті тільки крою вчилися?

— Тільки крою і шиття, бо на школи у місті мої батьки не спромоглися. Коли я скінчила нашу сільську школу, вчила мене ще окремо наша учителька. По трох роках такої науки тато вислав мене до міста, щоби я вивчилася на кравчиху. На селі се поплачує. Маю богато роботи. Я сюди приїхала по бабуню. Бабуня поїхали до мами і я лишилася коло діда. В полудне бабуня верне нашою фірою. Тою фірою я поїду назад. Як не боїтеся, що ваша любка у місті не погнівається на вас за те, то я радила би вам підождати до полудня і поїхати зі мною. На таке болото відси жаден господар не схоче з вами їхати, а власними ногами місити болото півтори милі я вам не радила би.

— Настя добре радить — господар додав.— Дівка дошкулює вам своїм поганим язиком, але ви не слухайте її теревенів.

Боргуна цілком не треба було силувати. Дощ вже не падав і сонце світило, але болото ще було. Ліпше їхати фірою, як ногами місити болото і руйнувати одиноку пару черевиків. Хоч би й не було болота, то півтори милі бити ногами, не велика розкіш. Рішаюче для Боргуна було те, що поїде з дівчиною... може й на однім сидженню, рамя при рамени. Може кромі него, дівчини і візника нікого більше не буде на возі і він буде міг балакати з дівчиною без свідків. При дідови йому ніяково було відгризатися, коли дівчина його, як то кажуть, натягала. Як не буде свідків їх розмови, то може поведе її так, щоби дівчина троха доміркувалася, що то він за нею так бігав. Зараз покажеться, чи він може мати якусь надію, або чи буде жалувати, що таким дивним способом зійшовся з нею.

В полудне бабуня справді приїхала. У Боргуна серце ковтало з радости, коли побачив, що кромі візника, нема нікого більше; що на возі є задне сидження, отже візник, який ззаду очий не має, буде сидіти перед ними; що те задне сидження не широке, отже він і Настя будуть змушені тісно сидіти біля себе.

Сіли і поїхали. Поки їхали полевою дорогою, їхали поволи, бо дорога була ще грузка. Він мовчав, вона лиш підсміхалася, коли чула, що він обережно силкується сидіти як найближче до неї. Нарешті жвавій дівчині та мовчанка навкучилася. Вона знов зачала жартувати.

— Тепер, маючи в руках хліб, ви певно оженитеся. На те й ви так бігали попід вікна, щоби обезпечити собі якусь дівчину, бо сидячи на селі, не знайдете такої, з якою могли би звязатися на ціле життя.

— Мені ще пора думати про жінку, бо хліба для неї ще не маю. Я тепер еначе що лиш на практиці. Аж по двох роках, коли ще один іспит буде за мною, дістану постійний, ліпший хліб, який позволив би мені оженитися.

Нахилившися і зазираючи йому в очи, дівчина сказала:

— Всеж таки ви мабуть обезпечили себе і якусь дівчину вже маєте; може й неодну.

Сі злобні питання вже розсердили Боргуна. Він зачав дівчину підозрівати, що вона вгадує, за ким він бігав, та щоби йому показати, що вона не для него, плете йому про ті якісь інші дівчата. Коли так, думав, то на ту тему з дівчиною ліпше взагалі не балакати. Щоби сю розмову закінчити, воркнув:

(Конець буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Наради в справі танкового виступу в Метрополитен Опера Гавс.

Дня 15. березня відбулися в Народнім Домі наради Ювилейного Комітету 10-літнього істнування школи українських танків В. Авраменка.

На збори запрошено відпоручників околичних громад. Проводив зборами гром. Сокальчук, голова комітету.

Гром. Новак представив справу влаштовання виступу школи з українськими національними танками в Метрополитен Опера Гавс. Завдяки фінансовій допомозі гром. Івана Редчука, та справа пішла вперед і такий виступ дійсно відбудеться дня 25. квітня ц. р.

Справу ту уважає бесідник справою національною, а не бизнесом п. Авраменка, бо український танок зробив широкий розголос українському імени як в Канаді так і тут в Америці. Тому загал повинен підперти цей виступ морально і матеріяльно. Жертви повинні слати товариства й поодинокі особи на таку адресу:

School of Ukrainian Ballet,
P. O. Box 101, Station D,
New York, N. Y.

Бесідник згадав за пропамятну брошуру, яку задумує комітет видати, а в якій не повинно забракнути ні одного бизнесмена, а місце можна забезпечити собі за кілька доларів. Рівнож задумує комітет видати історію українського національного танку враз з рецензиями чужинців.

Д-р Демидчук каже, що виступ школи в Метрополитен Опера Гавз припадає в дуже добрий час, коли радитимуть незабаром в Женеві над галицькою „пацифікацією", і добре буде, щоби Американці пізнали в той час образ української культури.

Громадянин Кузів і Мудровський з Ньюарку порушують справу більш активної участи в тій справі з боку околичних громад.

Пані Лисяк вносить, щоби звернути увагу танцюристам, щоби вони зробили розголос про цей виступ між Американцями і запросили на нього учителів і учительок американських шкіл.

Гром. Гуцалюк зложив по вияснению п. Лисюка заяву, що Тов. „Дністер" дасть зі свого боку матеріяльну й моральну допомогу, щоби виступ випав як найкраще. Тесаме заявив і гром. Питюк від пасейської громади, а гром. Мудровський від ньюарської.

Пані Михасів з Вотервліт заявила, що провінція розуміє добре вагу виступу.

Наради випали так, що додали сили і охоти Ювилейному Комітетови до дальшої праці, бо віримо, що справа вдасться і принесе український іміґрації в Америці велику користь.

В. Дроботій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Народна Школа.

Українська Народна Школа, яка міститься на 14-тій вулиці, знана вже з того, що вплаштовує час від часу шкільні поминки та театральні виступи, щоби показати громадянству, що діти надармо не ходять у школу, та що в ній навчаються добра.

Таким робом заохочує вона родичів до посилання своїх дітей до українських шкіл, в яких вони навчилися би рідного письма, де вони пізнали би українську культуру та навчилися історії і географії України. Завдяки щирій праці кількох свідомих громадян, які найбільше інтересуються вихованням дітвори, школа дуже гарно розвивається і є фінансово забезпечена.

В суботу, дня 28. лютого, давала згадана школа малий концерт, получений з дуже гарним представленням п. з. „Весела сопілка", штука в 3-ох діях, з танцями і співами.

Велике враження зробила на присутних молодеча орхестра, яка появилася на сцені в більшій скількости, під проводом свого учителя п. М. Гайворонського.

Чудове грання народніх пісень мило вражало серце кождого з присутних і треба подивляти енергію і витревалість п. Гайворонського, що зумів навчити такі малі діточки так пречудно виграватн свої рідні мельодії.

По виступі орхестри відіграли діти під проводом свого учителя п. Мостенського вже згадане представлення.

Діти вивязувалися зі своїх роль дуже добре, а декотрі грали надзвичайно гарно і зрозуміло, неначе справдішні актори. Представлення було переплітане танками і співами, що причинилося до ще більшої артистичної краси і ріжноманітности. По тім виступі можна пізнати велику і тяжку працю учителя Мостенського, який в короткім часі зумів приготовити дітей до такого тяжкого і досить великого представлення.

В суботу, дня 4. квітня, школа відсвяткує 70-ту річницю смерти Тараса Шевченка. Програма буде складатися з пісень, деклямацій, орхестри і діточого представлення.

Приятель молоді.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

Пертамбойська Громада обходитиме святочно память уродин і смерти найбільшого українського поета

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В ГОД. 7.30 ВВЕЧІР, УКР. ГАЛІ ПРИ СТЕЙТ СТРІТ
СИЛАМИ Т-ВА БОЯН І Т-ВА „ЛУГ"

відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ: Часть I.

Вступне слово ... місц. свящ. о. М. Лисяк
1) „Америка", „Тобі, земле моя" ... Хор Боян
„Боже великий" (молитва за Україну) ... хор Боян
2) Святочне слово ... гр. Ст. Дембицький
3) „Розлилися круті бережечки", М. Лисенка ... Молодечий Хор
„Вилітали сизі орли", М. Гайворонського ... Молодечий Хор
„Мово рідна" і „Величайте Бога", І. Воробкевича, дуети ... Анна Будняк і Анна Колодій
„А під горов сад", М. Гайворонського ... Молодечий Хор
4) „За Україну", Я. Ярославенка ... хор Боян
„Осінь", Івана Лаврівського ... хор Боян
„Слава України", Т. Ш., деклямація ... Зофія Романець
„Мені 13-тий минав", Т. Ш., деклямація ... Антоніна Романець
„На небі сонце гасне", слова Б. Лепкого, муз. В. Безкоровайного ... хор Боян

Часть II.

5) Чотири хвилі з життя Т. Шевченка, відчит ... Анна Будняк
6) „Осінь", Ф. Колесси ... Молодечий Хор
„Гірняк на Поділлю", М. Гайворонського ... Молодечий Хор
„Смерть Тараса Шевченка", деклямація ... Олена Терефенко
„Я люблю дивитись", дует ... Олена Терефенко і Анна Марків
„На чужині", Ф. Колесси ... Молодечий Хор
„Минали дні", Т. Ш., деклямація ... Анна Мисак
„Рута", Ф. Колесси, дует ... Анна Будняк і Анна Колодій
„Іван Підкова", декл. К. Мізерна, II часть ... М. Береза
„Реве та стогне", М. Лисенка ... Молодечий Хор
„Шумить гуде", народня пісня ... Молодечий Хор
7) „Плавай, плавай, лебедонько", сольо ... п-ні Гелена-Фенчинська
8) „Ой на горі там женці жнуть" ... хор Бояна при акомп. соля п-ні Білецька
„Дзвінок", Вахнянина ... хор Бояна
„Садок вишневий", Гайворонського ... оба Хори
„Ще не вмерла Україна".

Хори під управою ЙОСИФА БУКАТИ.

64 Просить до численної участи — Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

МУЗИЧНИЙ ВЕЧЕРОК

улаштовує

ОРХЕСТРА ПІД ПРОВОДОМ М. ЮРКОВА

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ ПРИ 303 ГУДСОН ЕВЕНЮ.

Програма: Дует: М. Юрків і Марія Юрків; дует на скрипках: М. Юрків і Іван Пухир; сольо: Марія Юрків; клярнет сольо: М. Юрків; М. Перчак, танець; Анна Перчак, скрипки; К. Федків, мандоліну; К. Макогон, пяно; О. Макогон, скрипку; А. Дорофей і А. Крик, дует; Е. Коритко, теп танець.

Один акт виконають фармерську музику по англійськи, як на радіо грають, Й. Андерсон, В. Зарицький, Іван Зарицький і Д. Сипян.

Щось нового в Рочестер! Прийдіть послухати! 64

ПОЗІР! CLEVELAND, O.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ОКОЛИЦІ БАКАЙ РОВД

відограється

представлення під назв.:

МАТИ НАЙМИЧКА

в 4-ох діях

В НЕДІЛЮ, 22 БЕРЕЗНЯ 1931
(SUNDAY, MARCH 22, 1931)
В HUNGARIAN HALL,
11123 BUCKEYE RD.

Початок в годині 6.30 ввечір.

Проситься всіх чесних Українців і Українок з Клівленд і околиці до численної участи.

Аматори докладають як найбільше сил, щоби публику задоволити. 64-5

Комітет.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 22 березня, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись на час, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член підлягає карі, яку члени наложать. — Павло Курко, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 247, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 22 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, при Гогбін дорозі. Проситься всіх членів прийти на означений час. — П. Чопек, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і членкинь, що мітінг відбудеться в суботу, 21 березня, в годині 7.30 ввечір, в означенім місци. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів взивається вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на мітінгу член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Ярема, предс.; Гр. Орецький, секр.

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться 22 березня. Кождий член має явитися на той мітінг. Не явившийся член або урядник буде караний після статута. — М. Б., рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, що місячні збори відбудуться 22 березня, в годині 1-ій пополудни, в галі укр. правосл. церкви при Ірі ул. Проситься довгуючих членів прибути на мітінг і заявити чому вони не платить, в противнім разі муситься з ними поступити після статута. На річнім мітінгу ухвалено, що захорувавший член має повідомити рекордового секретаря. Коли сего не виконає, не буде мати права до запомоги. — John Mogas, рек. сек., 2828 So. 50 Ct., Cicero, Ill. Tel. Cicero 6266R.

— Котрого нині?
— Подивися на газету, що її оце маєш у кишені.
— Так, одначе це вчорашня газета.

ПОЗІР! ВУДГЕЙВЕН, ДЖЕМЕЙКА І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКР. АМЕР. ГОРОЖ. КЛЮБ В КВІНС КАВНТІ, Л. АЙ.

устроює

КОНЦЕРТ

в честь безсмертного Кобзаря ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

В КЛЮБОВІЙ ГАЛИ, COR. 95 AVE. & 93 ST., OZONE PARK, L. I.

Початок точно 4.30 пополудни. — Вступ 50 центів.

Шановні Громадяне! Перший раз в історії Українців, замешкалих в тутешній місцевости, святкуємо день смерти нашого незабутнього Генія Тараса Шевченка. Святкуємо після наших змог і старань та бажань, щоби се свято випало як найлучше і віримо, що без покликів і просьб вся українська кольонія візьме участь, щоби склонити голову перед Тим, що збудив Україну до нового життя. В програму концерту входять: Бесідник редактор Свободи Омелян Ревюк; скрипкові і мандолінові соля і дуети, деклямації, відчит про Тараса в англійській мові для чужинців і молодіжи. Сили місцеві і позамісцеві. Зі згляду, що декотрі з молоденьких артистів мають брати участь на концерті в Ню Йорку того самого вечера, проситься явитись на означений час. — **Клюбовий Комітет.** 64-5

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! ПОЗІР!

Спільним старанням Організацій: Українська Православна Громада св. Володимира, Тов. ім. Юліяна Головінського, Тов. Українська Стрілецька Громада, в порозумінню зі ЗЛУЧЕНИМИ УКР. ОРГАНІЗАЦІЯМИ МІСТА ФІЛАДЕЛФІЇ

улаштовується

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ,
849. N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО

Початок: 7.30 ввечір. Вступ: 75, 50 і 15 цнт.

В програмі Свята візьмуть участь: Хор ім. Кошиця при Укр. Прав. Церкві, Шкільні Діти Рідної Школи ім. Ів. Франка.

Святочну промову виголосить позамісцевий бесідник.

Українці! Не забудьте прибути на се свято, щоби нашого безсмертного Генія-Кобзаря — Помянути не злим тихим словом...

ПОЗІР! ЧЕСТЕР, ПА., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК ІМ. ЛИСЕНКА
УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ З ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.,
під управою о. І. Костюка, відограє
ДВА ПРЕДСТАВЛЕННЯ

СВЕКРУХА і **ЧОРТ НЕ ЖІНКА**
комедія в 3-ох діях — комедія в одній дії

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

В НАШІЙ ГАЛІ НАРОД. ДОМУ, 4-та і ВОРД ВУЛ.

Початок в годині 7.30 ввечір. — Вступ 50 цнт.; діти 15 цнт.

Дохід на Рідну Школу в Честер, Па.

64-5 О численну участь просить Заряд Дому і Школи.

І. Мазепа.

ШЛЯХИ УПАДКУ БОЛЬШЕВИКІВ І ДОЛЯ ДЕМОКРАТІЇ НА УКРАЇНІ

(З приводу нової книги К. Кавтського).

(3)

Також даремно Дан ставить під сумнів революційність національно-визвольних рухів, беручи самий цей вираз в лапки. В основі **національно-визвольних рухів лежить, дійсно, глибока революційна й прогресивна сила — непереможне змагання широких народних мас звільнити свій край від чужонаціонального насильства.** Навпаки, всякий „великоруський націоналізм" в своїй основі є реакційний, бо одобрює гнет і насильство над іншими народами.

Чи не думає Дан, що власне національно-визвольні рухи окремих народів в формі самостійної організації своїх сил можуть утворити форпости для демократії на цілому Сході Европи, в тім числі й у самій Московщині?

Коротко кажучи, **російські соціял-демократи, а з ними й Кавтський, ідуть абстрактними, нереальними шляхами в наміченні способів боротьби за демократію на Сході Европи.** Тому їх погляди щодо „єдиної федеративної Росії", „єдиного всесоюзного демократичного фронту" і т. д. — **це ілюзії, які ні до чого доброго не приведуть.**

Щодо самих форм неминучого упадку большевиків, то зазначена тактика російських соціял-демократів, а також російської буржуазної демократії (наприклад Милюков в „Последних Новостях" також заявляє, що шанси для народньої революції в Росії дуже невеликі) наводять на висновок, що при таких умовах протибольшевицький рух, найправдоподібніше, обмежиться рядом **„палатних переворотів" в середині самої правлячої партії.** В руках так створеної нової влади залишився ввесь централізований апарат армії й інших засобів необмеженої власти. **Для національно-визвольних змагань поневолених народів, в тім числі і для України, це буде лише нова по формі, але по суті такасама великоруська - національна влада,** яка з великою енергією почала відновляти „єдину тюрму народів".

Є ще один можливий шлях упадку большевиків, який при сучасному напрямку міжнародньої політики московської влади, розрахованому на викликання міжнародніх конфліктів, не є виключений. Цей шлях — нова світова чи европейська війна, в якій большевицька влада може загинути.

Ми не є прихильниками імперіялістичних війн. Темні реакційні міжнародні сили, які працюють для викликання нових катастроф, завжди були й будуть. Але ми, **що маємо допомагати визволенню свого народа, мусимо всіми силами уникати ролі сліпого знаряддя в руках цих сил, знаряддя для здійснення чужих інтересів, хоч би й зручно прикритих.** Ми мусимо орієнтуватися на сили міжнародньої демократії та соціялізму, які допомагають і допомагатимуть нам далі в нашій визвольній боротьбі. **Приклад протестаційної акції в справі останніх подій в Галичині доказує це як найкраще.** Сміливо можна сказати, що найбільшу моральну допомогу українське населення під Польщею одержало від світової соціялістичної демократії. Відомий меморандум до секретаріяту Ліґи Націй 58 членів англійської робітничої партії — послів до англійського парламенту; заклик Соціялістичного Інтернаціоналу до цілого світу, численні статті та замітки в такомуж дусі в світовій соціялістичній пресі і т. д., і т. д. І нічого подібного ми не бачимо з боку реакційних кол світа, коли не рахувати преси деяких ворожих Польщі поодиноких держав, що використовували і використовують події в Галичині в своїх власних інтересах, а не задля прихильности до українського населення.

(Кінець буде).

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ В НЮ ЙОРКУ

зачався

ВЕЛИКИЙ ПЕРЕДСВЯТОЧНИЙ

„БАЗАР"

У ВЛАСНІМ ЛЬОКАЛИ ПІД Ч. 35 ІСТ 2-га УЛ., НЮ ЙОРК.

Маємо найкращі вишивки, старокраєві і тутешні, писанки, вироби політичних (наших) вязнів, ріжні американські новости і добра перекуска. 64

Проситься численно приходити, а не пожалуєте.

Виділ Жіночої Громади.

ПОЗІР! ВИЛКС БЕРРІ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

НОВО ЗОРГАНІЗОВАНА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА БУДЕ МАТИ

МІТІНГ

В ГАЛИ РУСИНКА, 805 NO. PENNA. AVE., WILKES-BARRE, PA.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1931 РОКУ

в годині 3-тій пополудни.

Прийдіть громадно і послухайте справоздання Комітет. Будуть говорити: Русинко, Дзябло, Мархелка, Федаш, Возняк і Оленюк. 64

Запрошується всіх громадян прибути на се мітінг.

Комітет ново зорганізованої Укр. Церковної Громади.

ПОВІДОМЛЕННЯ

СІЧ ЧОРНОМОРСЬКА ДАЄ ДО ВІДОМА НЮЙОРСЬКИМ ТОВАРИСТВАМ, ЩО ВЗЯЛА ПАРК НА

СІЧОВИЙ ПІКНІК

НА ДЕНЬ 5-ГО ЛИПНЯ (ДЖУЛАЙ) 1931 РОКУ

Тому проситься всі нюйорські Товариства здержатись в цім дни і не робити пікніків, бо бажанням нашим бути на Ваших пікніках, як що Ви здержитесь на той день. 64

Здорові були! — Січ Чорноморська.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда на Рідний Край.

Демократична Січ ім. Дмитра Вітовського заколядувала $178.50. Мали автомобілеві розходи в звязку з колядою 8 долярів. Зісталося коляди $170.50. До того асигновано з каси Січи $24.50 і вислано разом $200.00 до Рідного Краю через Обеднання.

Гроші розділено так: на Рідну Школу 75 долярів, на визвольну боротьбу 75 долярів, на інвалідів 25 долярів, на політичних вязнів 25 долярів.

Коляду зложили: П. Головчак, П. Корпань, А. Каплиш, П. Павук по 5 дол.; о. Л. Левицький, Г. Олійник, Г. Шандерський, І. Сірохман, І. Писарчук, Т. Бобечко, М. Райтер, П. Дорош по 3 дол.; Г. Гнилка, М. Пелих, С. Палівода, Д. Дарош; В. Шевчик, І. Дуріца, Й. Труш, Г. Савчак, Г. Павлишин, Й. Дутчак, В. Вадзюк, Г. Брукайло, Г. Коваль, Я. Волянський, А. Барбер, М. Штельма, В. Штельма, М. Вербінський, В. Кокоць, Н. Дідик, Н. Зіньків, А. С. Ґоїк, М. Бучинський, Г. Коростинський, Д. Шмагала, С. Стойко по 2 дол.; І. Бурян 1 дол. 50 цнт.; В. Форемний, Л. Котович, С. Котович, Й. Хміль, Г. Шваґуляк, П. Свідрик, Т. Яремишин, о. Г. Хомицький, М. Лупань, О. Іванцьо, Ф. Іванцьо, Мельник, Ч. Дорвол, М. Розуміло, М. Когут, Н. Лямбор, П. Керик, А. Білінський, С. Савчин, І. Книш, І. Ганич, А. Сербай, Д. Токар, М. Більо, М. Лещишин, В. Волянський. Т. Сендега, П. Осадчук, М. Осадчук, І. Івахів, П. Завадовський, І. Милянич, Д. Базар, М. Притуляк, Г. Лозінський, М. Сиктор, Ф. Іваночко, А. Іваночко, І. Пукач, Н. Стрібицький, П. Кокітко, State Oil Co., Г. Сушко, Н. Сенчишин, І. Присташ, Т. Оліяр, Т. Бандура, А. Новак, Л. Руфін, Г. Самотуз, Г. Славута, П. Різун, М. Левицький, К. Кенджерська, Н. Страп, М. Карась, М. Матіішин, М. Петрівський, Ф. Федорчук, А. Бонаш, П. Жмінка, Й. Войнаровський, І. Борик, Д. Воробель, Т. Мельник, Т. Довбуш, Ю. Якубик, В. Мищук, В. Гузіль, В. Рипужинський, С. Ламиш, Н. Пелехатий, Й. Тихий, М. Римар, І. Соловий, М. Камінський по 1 дол.; В. Венц, М. Бочуляк, І. Стрибінський, А. Б., М. Подобінський, М. Кліщинський, і. Топій, Д. Щербань по 50 цнт.

За Уряд Січи:

Д. Шмагала.

— Ваш одяг дуже гарно лежить на вас! Чи можете мені дати адресу кравця?

— Лише під тією умовою, що не дасьте кравцеви моеі адреси. —

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

РОДИНА пошукує Николу Цьвітичку, з села Зелена, пов. Бучач, Галичина. Хто би про него знав, або він сам, нехай зголоситься до родини в старім краю в справі розписки. 64-3

УКРАЇНСЬКИЙ ГР.-КАТ. СВЯЩЕНИК пошукує парохії; може проводити школу, уряджувати представлення і концерти; сам добрим дяком. Голоситися: 64-5

СВЯЩЕНИК Р., c/o SVOBODA,
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(31)

В ту ніч, коли Тарзан став ватажком племени Вазири, жінка, яку він любив, опинилася в маленькому човні на океані тисячу миль від нього. Страшний вибух затопив яхту лорда Тенінгтона так скоро, що моряки ледви встигли спустити на воду ратункові човни. Джейн була надзвичайно потрясена.

—o—

Човен, на якому вона знаходилася, був далеко відлучений від інших човнів. Навколо видно було лише величезні простори океану. В човні крім Джейни знаходилися Клейтон, трох моряків і „месіє Тюран". Вона була одинокою жінкою в групі, яка загубилася в океані без надій на поратунок. Ще на більшу біду в ночі, коли всі перемучені поснули, весла з човна впали у воду й десь загубилися.

Вони не мали харчів, а води мали дуже мало. Тому вже від першого дня їх трагічної пригоди почалися їх страждання. Дні проходили й страхіття все збільшувалися. Пройшов тиждень і вони вже лежали в свойому човні змучені страшною тропікальною спекою, без води й харчів. Пересохлі губи потріскали, а язик розпух у роті від страшної спраги. Вони чекали смерти,

Один з моряків корчився в страшних конвульсіях. В інших в очах можна було бачити божевільство, а один збожеволів від страждань і на очах всіх стрибнув з човна у воду. Джейн також стратила притомність. Клейтон, хоч був дуже слабий, всеж стеріг малі рештки води для своєї нареченої. Коли місяць піднявся високо на небі, він побачив, як до нього наближалася темна постать.